

Digipädevus – õpitav või kaasasündinud oskus?

Digipädevus on andmete töötlemine, salvestamine ja edastamine tehniliste vahendite, meetodite ning võtetega. Digipädevuse alla kuulub nii netietikett kui ka kohanemine uute tehnoloogiate ja seadmetega eelneva kogemuse alusel. Isiklikult pean digipädevust väga oluliseks.

Digiajastul sündimine ei tähenda automaatselt, et kaasaja noortel sujub kõik iseenesest, sest digipädevus toetub eelkõige kogemustele, oma vigadest õppimisele ja pidevale enesetäiendamisele. Digiajastul sündimine on aga noorte suur eelis, kuna tehnoloogia kiire areng ei šokeeri neid sama palju kui vanemat põlvkonda.

Digipädevus teeb elu kergemaks nii õpetajatel kui ka õpilastel. Õpetajad saavad erinevate mobiilirakenduste ja digitaalsete õppematerjalidele abil uut infot efektiivsemalt edastada ning aega kokku hoida. Õpilased saavad aga rakendada nii kineetilisi, auditivseid kui visuaalseid õpimeetodeid. Online-keskkonnad toetavad igati ise õppimist, kuna Internetis on palju informatsiooni absoluutselt kõige kohta. Samas oskab digipädev kasutaja ära tunda ka teavet, mis ei vasta tõele või on koguni ohtlik.

Digipädevuse suurimaks taksituseks peetakse digitaalset lõhet, mis valitseb nii põlvkondade kui ühiskonnaklasside vahel. Õpilased, kes ei kasuta nutiseadmeid kodus, ei kohane nii kiiresti kui need, kes kasutavad nutiseadmeid iga päev. Siiski ei pea olema digipädevaks sündinud, vaid digioskusi on kõigil võimalik omandada – kui vaid tahtmist jätkub!

Anett-Kristin Palmar (10.IT)

Tehnoloogia ei arene iseenesest

Meid ümbritseb pidevalt arenev, tehnoloogilistel saavutustel põhinev keskkond. Arvestades, et modernne Internet tuli avalikku sfääri kõigest veerand sajandit tagasi, oleme me teinud tohutu arengu, kuid üks probleem vajab minu arvates tänaseni lahendust: tehnoloogiline pädevus.

Tehnoloogilised seadmed muutuvad iga päev järjest lihtsamaks, kompaktsemaks ja mitmekülgsemaks. Kuid lihtsusel on oma hind. Me ei pea teadma, kuidas seade töötab, vaid kuidas seda sisse lülitada ja juhtida. Sel põhjusel suureneb tehnoloogia kasutajate arv, kuid väheneb uute tehnoloogiate arendajate arv. Põhiprobleemiks on kujunenud mõtteviis, et tehnika on loodud „minu“ abistamiseks ja las keegi „teine“ tegeleb selle täiustamisega. Seepärast öeldaksegi, et minge õppige infotehnoloogiat, sest selles valdkonnas on töäjõupuudus ning motiveerivaks komponendiks kõrge palk.

Loomulikult kõik tehnoloogid panustavadki oma võimed seadmete efektiivsemaks muutmiseks ja kasutajatele sõbralikuma keskkonna loomiseks, et igäüks ei peaks ennast selles valdkonnas täielikult kompetentseks harima. Pealegi tuleb ju ennast kaasaegsete vahendite arenguga kursis hoida, mis tähendab pidevaid koolitusi ja õppimist.

Mõistan, et tehnoloogia ei paku igale inimesele huvi, kuid ilma tehnoloogiata ei oleks võimalik modernne meditsiin, energeetika, ja kiire info levik. Seega on veel küllaga arenguruumi! Tehnoloogia on suurepärane valdkond, mille ümber kõik teised valdkonnad „tantsivad“ Tehnoloogia abil on võimalik kõik hullumeelsed ideed reaalsuseks muuta. Tehnoloogia vajab loomingulisi ja pädevaid inimesi!

Christer Lass (12.TE)

Info üleküllus ja sellega toimetulek

Guugeldades sõna „peavalu” saan vastuseks 554 000 erinevat tulemust. Ilmselgelt nendesse kõigisse süveneda ei ole aega ega mõtet, kuid millist veebilehte uskuda? Üks ütleb, et võta tablette, teine väidab, et peavalu peaks ravima looduslike vahenditega, kolmas aga, et peaksin esimesel juhul arsti juurde minema, kuna mul on surmatõbi.

Mitte ilmaasjata ei kutsuta 21. sajandit informatsiooniajastuks, kuna Internetis levivad infot on tohutult palju ja seda tekib aina juurde. Kuidas teha vahet tõel ja valel? Kas võib olla kindel, et erinevate blogide ja foorumite kaudu jagatud teadmised või ka tuntud veebientsüklopeedia *Wikipedia* keskkonda lisatud artiklid on tõesed?

Infopädev isik teab, millal ja millist informatsiooni ta vajab ning kuidas vajalikku informatsiooni leida, hinnata ning kasutada. Kahjuks väga paljudel inimestel see teadmine puudub. Mitte igäüks ei tea, et peavalul võib olla mitmeid põhjuseid, ja et Delfi naistelehe foorum ei pruugi olla kõige usaldusväärsem allikas.

Peaaegu igal ülikoolil Eestis on eraldi kursused, mis õpetavad tudengitele infokirjaoskust. Sarnased kursused on ka välismaa ülikoolides, mis näitab, et probleem on üleilmne. Infopädevuse õppimist võib liigitada elukestva õppe alla, kuna maailm muutub uskumatul kiirusel ja informatsioon koos sellega. Kui kättesaadav info väidab, et Ebola viirusele ei ole veel vaktsiini leitud, aga tegelikult juba on, siis on hetkel see info juba aegunud!

Infopädevus on oskus, mis peaks olema igal 21. sajandil elaval inimesel, kuna see aitab väga kiiresti muutuvast maailmast paremini toime tulla.

Stella Tiit (12.ME)

Jälgi tähelepanelikult ja mõtle kriitiliselt!

21. sajandi haridusest rääkides pööratakse üha enam tähelepanu meediapädevusele. On üsna selge, et oskus meediat „lugeda“, analüüsida ja hinnata aitab õppijatel nii traditsioonilisest kui moodsast meediast paremini aru saada. Lisaks kriitilisele mõtlemisele tähendab meediapädevus meie arvates ka võimekust avalikkusega tõhusalt suhelda.

Me peame mõtlema kriitiliselt, et paremini mõista, kuidas meediasõnumid meie kultuuri ja ühiskonda kujundavad, erinevaid sihtgrupe mõjutavad ning musta valgeks räägivad. Samuti tasub teada, et meie hinnangud meediale ei ole kunagi erapooletud, vaid on otseselt seotud meie tõekspidamiste ja väärtustega. Et kaasaegsel meediamaaistikul aktiivselt osaleda, peame õppima end targalt ja läbimõeldult väljendama. Peame teadma, kellele, millal ja kuidas oma sõnumit edastada.

Meediat on tihti süüdistatud laimu ja vägivalda soodustamises. Kahjuks mitte ilmaasjata. On tõsi, et massikommunikatsiooni kanalite kaudu levitatakse ka võõraviha, hirmu ja paanikat, aga me ei tohiks kogu meediat seetõttu pimesi hukka mõista. Otse vastupidi! Meedia pakub meile arvukalt võimalusi enda harimiseks igas eluvaldkonnas ja meil tuleb lihtsalt õppida selles hästi orienteeruma.

Meedia ei ole juba ammu enam pelgalt meie kultuuri mõjutaja, vaid ta ongi osa meie kultuurist. Seega õppigem meediasõnumeid tähelepanelikult jälgima ja neid kriitiliselt hindama!

Partnerkoolide õpetajad

Kas võiksin huvituda poliitikast?

Lugupeetud ja haritud inimene, kes suudab inimestega suheldes mõlema osapoolse argumente mõista ja probleeme erinevates situatsioonides lahendada, on poliitiliselt pädev. Oskus sotsiaalseid probleeme adekvaatselt ning efektiivselt arutada on muutumas järjest haruldasemaks. Järgnevalt toon välja aspekte, millele tuleks käesoleva teema juures tähelepanu pöörata.

Statistikaameti andmetel on Eesti rahvaarv 2016. aasta 1. jaanuari seisuga 1 311 800, kellest 899 793 olid valijate nimekirjas. Nendest osales 2015. aasta Riigikogu valimistel 577 910 inimest. See näitab, et hääletajaid oli natuke üle poole valimisõiguslikest inimestest. Probleemiks on ükskõiksed ja teadmatuses olevad inimesed, kes ei pea oluliseks poliitilise pädevuse omandamist. Võimalik, et poliitika tundub keeruline ning huvi kaob enne, kui mõistetakse võimalust ise panustada oma tulevikku. Ilmselt on paljudele kõikide kandidaatide seast sobiliku valiku tegemine liiga aeganõudev, keeruline ning poliitikute igapäeva nääklemist vaadates kaob usk kandidaatidesse.

Inimesed väsivad tühjade teemade rääkimisest, takerdutakse pisiasjadesse, mis ei mängi olulist rolli. Selle tulemusena ei viida end enne valimisi võimalike valikutega piisavalt kurssi. Võib juhtuda, et otsustatakse mitte valima minna, kuid see pole lahendus. Sellisel juhul ei tohiks kritiseerida ka parlamendi ja valitsuse tegevust ja sealt edasi tulebki ükskõiksus ja teadmatus poliitikas toimuva kohta.

Eesti rahvastik vananeb ning see on üks põhjuseid, miks eelmise aasta mais võeti vastu seadus, et 16.- ja 17.-aastased noored saavad osaleda kohalikel valimisel. Selle kaudu loodeti ärgitada noori valima. Leian, et see on ühelt poolt hea otsus, kuid mind kui noort jätab see ükskõikseks. Enamik minu eakaaslast ei huvitu poliitikast ning neile ei anna seaduse jõustumine mitte midagi, pigem on meid kergem manipuleerida. Samas neile, kellele poliitika tõepoolest huvi pakub, on see ilmselt positiivne ja annab võimaluse kaasata noori otsuste tegemisel.

Õigus valida enne täisealiseks saamist on hea jalgade vette kastmiseks enne täiskasvanute maailma jõudmist. Poliitilisest pädevusest noortele rääkimine tutvustab neile selle erinevaid külgi ja olemust ning nendest kasvavad poliitiliselt pädevad inimesed. Kui poliitikud suunaksid tähelepanu konkreetselt noortele ja nende probleemidele, siis köidaks see mind rohkem. Ei ole tähele pannud ühtegi

kandidaati, kes oleks piisavalt noortele muljet avaldanud, et tema eesmärkidega nõustutaks.

Inimeste huvi poliitika vastu kaotab populaarsust, kuid noorte varajane kaasamine poliitikast aru saamisel võib selle probleemi lahendus olla. Kui tutvustada poliitilist pädevust juba varakult noortele, kasvab ka populaarsus ja inimestel on rohkem teadmisi.

Madli Utt (11.LO)

’Teised’ ehk võõra kultuuri mõistmise kunst

Maailmas on üle 7 miljardi inimese ja igal inimesel on oma maailmapilt, mida mõjutavad mitmed tegurid, sealhulgas kultuur. Kui tahta edukalt suhelda mõnest teisest kultuuriruumist inimesega, tuleb olla eelkõige salliv ning mõistev. Koolis otseselt ei õpetata, kuidas seda teha, aga õppides tundma teiste kultuuride tavasid, kombeid ja usulisi tõekspidamisi saab teatud situatsioone ette aimata ja oma käitumismustrit kujundada.

Kultuuri mõjutab kontakt teiste rahvastega, loodus, katastroofid, kliima ja kogu meid ümbritsev keskkond. Kultuur on pidevas muutumises. Kultuuri ja inimese toimimist kultuurikeskkonnas õpime paremini mõistma nii ajaloo- kui paljudes teistes tundides. Rõhutada tuleb kultuuride sidumist tänapäeva maailmaga ja eelkõige iseendaga. Nende teadmiste kaudu suudame ootamatutes olukordades toime tulla ja arvestada kultuuriliste eripäradega. Mis on muutunud, mis on läbi aegade edasi kandunud, millised on erinevused ja millised on sarnasused? Kõiki neid teadmisi saame kasutada inimestega suhtlemisel, kes pärinevad teisest kultuuriruumist.

Maailm globaliseerub, kuid ikkagi on iga maa ja rahva jaoks oma kultuur kõige tähtsam. Kultuuride mitmekesisuses orienteerumiseks on vaja mõista nende maade ajalugu ja teada geograafilisi eripärasid, poliitikat ja palju muud. Eelkõige aga saame õppida tundma kultuuri inimestega suheldes olles avatud ja mõistvad. See muudab meid ühtehoidvamaks.

Angela Allik ja Kristi Kütt (10.HU)